

Sosiaali- ja terveysministeriö

Viite: Lausuntopyyntöne 2.10.2024 (Dnro VN/25273/2024)

Asia

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta.

Valviran lausunto

Kommentit 5 §:ään esitetystä muutoksista

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) näkemyksen mukaan ehdotettu muutos 5 §:n 3 momentin lisäyksestä on lähtökohtaisesti kannatettava ja se voi parantaa joiltakin osin sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ja palveluiden saatavuutta. Pienten palveluntuottajien näkökulmasta toiminnan aloitus hakemuksen jättämisen jälkeen sujuvoittaa palvelutoiminnan aloitusta ruuhkaisessa rekisteröintihakemustilanteessa.

Valviran näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminnan aloittaminen ilman valvontaviranomaisen ennakoivalvontaa rekisteröintimenettelyn keinoin lisää asiakas- ja potilasturvallisuusriskiä ja toimijoiden omaa vastuuta entisestään. Ehdotettu muutos toisaalta vastaa suurelta osin ennen valvontalain voimaantuloa vallinnutta tilannetta itsenäisten ammatinharjoittajien ja sosiaalihuollon ilmoituksenvaraisten palvelujen tuottajien toiminnan aloittamisen osalta. Toiminnan aloitus heti hakemuksen jättämisen jälkeen voi myös aiheuttaa riskejä toiminnan jatkuvuudelle, koska valvontaviranomainen voi hakemusasiassa tehdä myös kielteisen päätöksen tehdessään valvontalain 21 §:n 2 momentin mukaisen rekisteröintipäätöksen.

Lain ehdotetun väliaikaisen muutoksen toimeenpanon aikataulu on erittäin tiukka. Lakimuutos tulee lisäämään hakemusten käsittelijöiden ja lainmuutoksen toimeenpanoon liittyvien henkilöiden työmäärää sekä edellyttämään pikaisesti toteutettavia muutoksia valtakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien ja palveluyksikköjen rekisteriin (Soteri) ja sähköiseen asiointiin. Valviran näkemyksen mukaan lakimuutoksesta ja sen vaikutuksista on tärkeää viestiä lainsäädännön jatkovalmistelussa mahdollisimman laajasti.

Valviran näkemyksen mukaan ehdotetun 5 §:n 4 momentin lisäys poikkeuksena toiminnan aloitukseen hakemuksen jättämisen jälkeen on kannatettava. Momentti koskee palveluntuottajaa, jonka on annettava

16.10.2024

Dnro V/38827/2024

palveluyksikön rekisteröintiä varten hakemuksessa 16 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetut tiedot. Mainitun säännöksen mukaan palveluntuottajan tulee toimittaa valvontaviranomaiselle nähtäväksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain (504/2002) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu rikosrekisteriote muulta kuin työsopimussuhteiseen henkilöstöön kuuluvalta henkilöltä. Ehdotettu säännös on perusteltu, koska kyseessä on erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin kohdistuva toiminta, joten ennakkovalvonta tältä osin rekisteröintimenettelyssä on tärkeää.

Kommentit 52 ja 56 §:ään esitetyistä muutoksista

Valvira näkee myönteisenä esityksen julkisten palveluntuottajien rekisteröintivelvollisuuden siirtämisestä myöhempään ajankohtaan. Valvontalain yleisen toimeenpanon, yksityisten toimijoiden rekisteröintimenettelyn sekä rekisterin ja sähköisen asioinnin kehittämisen ollessa vielä kesken, viranomaisella olisi lykkäämisen johdosta paremmat valmiudet vastaanottaa julkisten palveluntuottajien rekisteröintitiedot. Lykkääminen on Valviran näkemyksen mukaan tarpeen, sillä se edistäisi osaltaan julkisten palveluntuottajien rekisteröintikäsittelyn sujuvuutta ja ehkäisisi Soteri-rekisterin ruuhkautumista myös muiden toimijoiden osalta.

Valviran ja aluehallintovirastojen on tarkoitus yhdistyä uudeksi valtakunnalliseksi Lupa- ja valvontavirastoksi, joka aloittaisi toimintansa 1.1.2026. Kyse on merkittävästä virastouudistuksesta, johon ennakoidaan liittyvän riskejä viiveille ja häiriöille asiakkaiden rekisteröintihakemusten käsittelyssä ja tietojärjestelmien ja sähköisen asioinnin toiminnoissa. Ehdotettu muutos valvontalakiin turvaa julkisten sosiaali- ja terveystalvelujen häiriötöntä järjestämistä sekä ehkäisee Soteri-rekisteriin mahdollisesti syntyvää ruuhkaa ja valvontaviranomaisten kykyä käsitellä hakemuksia häiriöttömästi.

Kommentit esityksen vaikutuksista

Viranomaisen näkökulmasta ehdotettu tilapäinen muutos 5 §:än tulee lisäämään valvontaviranomaisen työtä hakemusten käsittelyssä, muutoksen toimeenpanon ohjeistuksessa ja Soteri-rekisteriin tehtävien muutosten osalta. Ehdotettu aikataulu muutoksen toimeenpanolle on tiukka. Asiakkaiden ja potilaiden näkökulmasta muutos voi kuitenkin parantaa henkilöstön ja palveluiden saatavuutta. Säännöksessä tarkoitettujen palveluntuottajien osalta ehdotettu tilapäinen muutos sujuvoittaa toiminnan aloittamista. Ehdotettu muutos myös lisää kyseisten palveluntuottajien vastuuta toiminnastaan.

16.10.2024

Dnro V/38827/2024

Ehdotettu julkisten palveluntuottajien rekisteröintivelvollisuuden siirtäminen myöhempään ajankohtaan ehkäisee hakemusten käsittelyn ruuhkautumista. Ehdotettu lykkäys antaa lisää aikaa rekisteröintiprosessin, Soteri-rekisterin ja ohjeistusten laatimiseen ja parantamiseen.

Muut kommentit

Tilapäinen muutos 5 §:än aiheuttaa erityisen haasteen sote-organisaatiotunnuksen (OID-koodi) muodostamisen osalta jo ennen hakemuksen varsinaista sisällöllistä käsittelyä. OID-koodi on välttämätön muun muassa palveluntuottajan käyttämän asiakas- tai potilastietojärjestelmän yhdistämiseksi Kansaneläkelaitoksen ylläpitämiin valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin (Kanta-palvelut) ja sähköisen lääkemääräyksen tekemiseksi. Nykyisin OID-koodi annetaan kaikille hakijoille rekisteriin merkitsemisen yhteydessä. Ehdotetun muutoksen toimeenpanon ohjeistamisen lisäksi teknisten muutosten tekemiselle Soteri-rekisteriin ja sähköiseen asiointiin on lyhyt aika.

Ratkaistu: 16.10.2024
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Keskitalo Niina, Lakimies

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lisätietoja

Asiasta antaa tarvittaessa lisätietoja lakimies Niina Keskitalo, puh. 0295 209 377, sähköposti: niina.keskitalo@valvira.fi